

**ŘEMESLO
MÁ RESPEKT
PRŮVODCE
při volbě střední školy**

NÁVOD K POUŽITÍ

Tento PRŮVODCE může sloužit jako pomocník při orientaci v nabídce vybraných řemeslých oborů středních odborných škol, které tyto obory vzdělání budou nabízet ve školním roce 2022/2023. PRŮVODCE vede k usnadnění komunikace o volbě budoucího povolání mezi rodiči, dětmi a pedagogy/kariérovými a výchovnými poradci.

Je určen zejména pro žáky a pedagogy posledních ročníků základních škol/výchovné a kariérové poradce. Sestavený je tak, aby usnadnil cestu rozhodovacím procesem při volbě oboru na střední odborné škole.

Cílem PRŮVODCE je usnadnit žákům rozhodnutí o jednom z nejzásadnějších životních kroků, otevřít prostor pro diskuzi... Je rovněž žádoucí, aby se pedagogové/výchovní a kariéroví poradci s obsahem této příručky seznámili ještě před tím, než ji předají dětem a následně rodičům.

Užitečné informace jsou doplněny praktickými cvičeními, důležitými daty a termíny. Praktická cvičení inspirují k zamyšlení a zformulování vlastních otázek, nejsou hodnocena známkami ani nemají správná řešení. Po vypracování slouží ke skupinové či individuální debatě ve škole či v rodině.

PROČ TO DĚLÁME?

Řemeslo má respekt je kampaň, s jejíž pomocí Moravskoslezský kraj už pět let podporuje snahu vrátit učebním oborům jejich oprávněnou úctu a vážnost.

Naším cílem je poukázat srozumitelnou formou na důležitost řemeslné práce a její nenahraditelné místo ve společnosti. Statistiky jasně ukazují na nedostatek kvalitních řemeslníků, bez nichž je fungování naší společnosti nereálné.

Stejně jako se čerpání přírodních zdrojů dostává na hranu udržitelnosti a ekologové na summitech hledají cesty, jak se vrátit ke kořenům a změnit dopad lidského pohodlí na přírodu, hledáme i my způsob, jak zachovat jedinečný odkaz našich předků, jejich um a dovednosti.

ŘEMESLA JSOU COOL

Řemesla jsou cool a drží krok s pokrokem. Tradiční učení, které se předává z generace na generaci, se rozšiřuje o využití moderních technologií a nových materiálů.

Být dobrým řemeslníkem znamená mít respekt, jistotu práce a finanční zajištění. Prostě na pána.

Tradiční řemesla nemohou nahradit stroje. Ruční práce se cení. Lidé čekají na šikovné zedníky, tesaře, klempíře či kominíky někdy i celý rok, protože stará generace odchází do důchodu a nemá za sebe náhradu.
Je to na vás – a může to být zlatý důl!

Kancelářské křesly si ničí oči a hrbí záda. Pohyb na čerstvém vzduchu mění za běžecké pásy v klimatizovaných fitkách, svaly nahánějí zvedáním činek a konzumací proteinových šejků. Vůni dřeva si připomínají koupennou home made svíčkou. I to je cesta, kterou můžeš jít – ale fakt tohle chceš?

ŘEMESLA JSOU POTŘEBNÁ

Řemesla jsou často v první linii a nemohou se zastavit.

Bez ošetřovatelů se nemocní neobejdou.

Pekaři musí brzy ráno zadělat těsto, aby řidiči rozvezli online objednané rohlíky.

Řemeslníci musí dodat materiál na stavbu, mít odvahu vylézt na střechu, umět postavit zed'

Železničáři musí na nádraží a do vlaků, aby pomohli lidem dojet tam, kam je třeba.

Vyjděte ven a podívejte se kolem sebe. Nic se samo neudělá. Málo co se udělá z kanceláře. Všude je potřeba mít šikovné ruce a schopné lidi. Skutečný respekt mají ti, kteří se podílejí na chodu světa.

Ti, kteří umí rukama zachránit člověka, zvíře, strom či dům.

ŘEMESLO

„Původ slova řemeslo je nejasný. Etymologové se shodli, že by jím mohlo být slovo rem, což v sanskrtu znamená mír, nebo výraz remá, což značí potěšení. Oproti válčení, které bylo kdysi pro muže jediným důstojným zaměstnáním, tak bylo řemeslo (už tehdy třeba kovář, tesař, hrncíř) kreativní prací a zábavou v míru.“

ZNÁTE SE?

Než se budete rozhodovat o své další cestě, dopřejte si čas poznat víc sami sebe.

Jasně, že už máte leccos za sebou, víte, jak se o sebe postarat, a na pustém ostrově byste přežili – a kéž by vás tam někdo okamžitě poslal! Přesto je uvnitř každého z vás ještě stále prostor, který jste nestihli objevit.

Jaká je vaše skutečná hodnota, v čem jste skvělí?

Zatím bydlíte tam, kde je postaráno o všechno, co potřebujete, a mnohdy ve větším klidu a bezpečí, než si uvědomujete a než dokážete ocenit. Navíc máte kolem své blízké, a ti vám poradí nejlíp, protože vás znají od narození.

DOSPÍVÁNÍ

Procházíte jedním z nejnáročnějších období. Dospívání je totiž fakt dřina a není ještě ve vašich silách mít to pod kontrolou. Rozhodovat se o budoucím povolání je pro mnohé z vás stresující, protože ještě nevíte, a to je v pořádku.

Jen malé procento teenagerů má jasnou představu o tom, čím chce být a jak k tomu dojít.

Ani vaši rodiče kdysi dávno nevěděli, co se sebou, a někteří dospělí to neví ani teď. Každopádně jsou s vámi na jedné lodi, také tím prošli.

ROZHODOVÁNÍ

**Rozhodnout se o své budoucnosti je docela umění.
Je třeba využít více zdrojů, vyhodnotit z nich
získané informace a zvažovat různé alternativy,
než se rozhodnete pro „to správné“ řešení.**

To zvládnete!

**Pomůžeme vám prezentovat sebe a své dovednosti,
komunikovat o problémech
a stanovit si realistické cíle.**

PŘEDSUDKY

„Děda je doktor, táta je doktor, a tak i já budu doktor, protože v naší rodině to tak je a nejede přes to vlak. Nemocnice mi smrdí a nerad mluvím s lidmi a učení mě stresuje. Miluji práci se dřevem, ale nebudu dělat problémy, to by každá rodinná oslava byla spíš jako můj pohřeb.“

„Mnohem radši pomáhám v kuchyni, než abych se učila nebo četla knížky. Mám ráda zvířata, náš pes je můj nejlepší kámoš. Ráda jím, miluju šunku a celkově mi dost chutná maso. Umím skvělé trhané vepřové, celá rodina ho zbožňuje. Na řeznici ale nepůjdu, co by si o mně myslely holky, a žádný kluk by se mnou nechodil.“

PŘEDSUDKY

Děláte svá rozhodnutí podle toho, co si myslí vaši rodiče? Záleží vám víc na tom, co řeknou kámošky, než na tom, co vám dělá radost? Tak tomu se říká předsudky. Je to podobné genderovým stereotypům. Jenže snaha splnit očekávání jiných a strach ostatní zklamat vám k dobrému rozhodnutí nepomůže.

Rozhodujete se o svém životě.

Jasně, že je důležité mít dobré vztahy s rodiči a je skvělé mít nejku, ALE!

Za několik let se z domova odstěhujete a možná se odstěhujete i z vašeho města či vesnice. Je pravděpodobné, že poznáte nové lidi a změníte kamarády. Nikdo za vás nebude žít váš život, a proto nikdo jiný než vy by o něm neměl rozhodovat.

SKUTEČNOST

Řemesla jsou potřebná! Byly to předsudky, které dostaly společnost do situace, kdy chybí řemeslníci a odborné profese. Dívat se s despektem na lidi, kteří nejsou manažery, ale živí se rukama, je přežitek.

A právě vy máte možnost změnit pohled společnosti na řemesla a vrátit jim respekt.

Až budete bydlet ve svém prvním pronajatém bytě. Až budete nakupovat jídlo a vařit, až začnete jezdit autem, až budete mít děti, až jednou budete stavět dům, nebo si koupíte chatu – vždy budete potřebovat řemeslníky, ošetřovatele, zahradníky, řezníky, klempíře, obkládače a další šikovné lidi.

Jestli všechno v naší společnosti zůstane tak jako teď, budete například na obkládače čekat dlouhé měsíce – a pak se s ním ani pořádně nedomluvíte, protože nebude mluvit česky. Maso koupíte jen v supermarketu z neznámého zdroje, možná z jiné země. Do střechy bude s každým deštěm zatékat a vy si zvyknete, že uprostřed obýváku zakopáváte o kbelík.

GENDEROVÉ STEREOTYPY

Velice diskutované téma je gender (čti džendr) a genderové stereotypy. Ty mají zásadní vliv na to, jak o některých oborech přemýšlíme. Nejedná se o přirozenou volbu, ale o konvenci, která je ve společnosti zažitá.

Musíme nejprve porozumět tomu, co se nazývá genderovými stereotypy – a to proto, aby neměly negativní vliv na volbu povolání.

V praktickém životě má genderové členění negativní důsledky v tom, že nerespektuje subjektivní (osobní) přání jedince, ale bere v potaz jen objektivní pohled.

GENDEROVÁ KOREKTNOST

Další z termínů, se kterým se budete potkávat, je genderová korektnost. Znamená to, že používáte správné označení, které nikoho neznevýhodňuje.

Pokud třeba pro pojmenování povolání použijete mužský rod, pak jste znevýhodnili ženy, a naopak.

Hustý, co?

KOMPROMISY

Některé profese jsou považovány za nevhodné pro jedno z pohlaví. Například se traduje, že žena nemůže být dobrou stavbyvedoucí, protože není dost technicky zdatná. Podobně se nehodí muž pro práci ošetřovatele, protože není dostatečně empatický a pečující.

Sami ze zkušenosti víte (nebo aspoň tušíte), že takové dělení vede k nerovnosti mužů a žen a není jen problémem naší země, ale celého světa. Jsou ale obory, které se z určitého důvodu pro dívky zatím neotevírají. Ale dobrá zpráva je, že už jich není mnoho.

V ideálním světě jsou si muži a ženy rovni a jejich povinnosti a péče nezávisí na genderových stereotypech, ale na domluvě.

Nebojte se vyjádřit svůj pocit a jít si za tím, co vás těší, i kdyby to znamenalo jít proti proudu.

Pamatujte ale na to, že to nemusí být za každou cenu. Někdy je dobré přijmout i to, co nám není po vůli.

RODINA

Je přirozené řešit náročná rozhodnutí se svými blízkými – s rodiči, prarodiči, pěstouny, sourozenci nebo přáteli.

Znají vás mnohdy lépe, než si chcete připustit, a vidí vaši situaci objektivněji. Navíc vás mají bezpodmínečně rádi, chtějí pro vás to nejlepší a sami byli před lety v přesně té samé situaci, v jaké jste teď vy.

ŠKOLA

Dobře poradit vám mohou i učitelé či výchovní a kariéroví poradci ve škole.

I oni vás znají, mají přehled nejen o vašich schopnostech, dovednostech, nedostatcích a problémech, ale hlavně o školách, jejich typech a požadavcích.

**Jsou objektivní a zkušení.
I oni pro vás chtějí jen to dobré.**

A jistě už od začátku osmé třídy se vás průběžně ptají, **co dál** – a tím vás vedou k tomu, abyste o sobě aspoň přemýšleli.

ONLINE

Skvělá cesta k získání informací a hledání odpovědí je online. Dobře víte, že online prostředí má svá rizika. Anonymita lidem může pomoci otevřít se a sdělit své nejistoty a strachy, ale také může ukrývat podvodníky, kteří anonymity a zranitelnosti zneužívají.

Používejte internet a sociální sítě tak, abyste se cítili v bezpečí.

V případě, že se dostanete do situace, kdy budete na pochybách, řekněte o tom svým blízkým.

SOCIÁLNÍ SÍTĚ

Vytvořili jsme pro vás bezpečnou síť na sítích. Na našich profilech najdete důležité informace na jednom místě. Odkazy na vyzkoušené weby, prověřené skupiny na chat, užitečné podcasty, vlogy a blogy k tématu výběru budoucího povolání a s tím spojené školy. Pod #remeslomarespekt najdete naše příspěvky, rady a doporučení.

Založili jsme zatím profil na Instagramu a stránku na Facebooku.

Do budoucna rozšíříme naše aktivity o TikTok a kanál na Youtube.

Facebookovou stránku přepošlete svým rodičům, ať vědí, že na tom mobilu pracujete na své budoucnosti a neprudí vás, že jen hrajete hry a sledujete youtubery.

 facebook.com/RemesloMaRespekt

 instagram.com/remeslomarespekt

Dokažte dospělým, že na těch chytrých přístrojích získáváte informace. Ukažte jim, koho sledujete a co jste se naučili z tutoriálu. Přehrajte jim vlogy a podcasty lidí, kteří vás baví a když už u toho budete, podívejte se na videa, která jsme pro vás natočili k 14 oborům z našeho regionu.

VÝBĚR ŠKOLY

Do rozhodování o výběru školy vstupují kromě osobních preferencí další faktory, které hrají roli. Vědět, co chcete, je dobrý začátek pro další úvahy – například jestli je vaše volba v souladu i s vašimi schopnostmi, možnostmi a potřebami.

- ☞ **Vstupní požadavky vybraného oboru a náročnost studia**
- ☞ **Vzdálenost školy od bydliště**
- ☞ **Pověst školy**
- ☞ **Spokojenost žáků a absolventů**
- ☞ **Uplatnění v oboru po ukončení studia**
- ☞ **Možnost dobrých výdělků**
- ☞ **Uplatnění vlastních zájmů při studiu a výkonu profese**
- ☞ **Motivační stipendia**
- ☞ **Genderové stereotypy**

Výše uvedené může znamenat komplikace v naplnění osobního přání, ale stejně tak to může mít rozhodující vliv pro ty z vás, kteří váháte mezi dvěma alternativami.

WORKSHOPY

Teorii je důležité vyzkoušet na praktickém cvičení, abyste byli ready s otázkami vašeho okolí. Připravili jsme pro vás pracovní list, který můžete brát jako hru.

Nebude hodnocený známkou a víc než znalosti se vám k jeho vypracování bude hodit upřímnost. Odpovídejte srdcem a své odpovědi pak proberte s rodiči, učiteli, poradci nebo svými kamarády.

Cvičení vám neodpoví na otázku, jaké vybrat povolání, ale pomůže pojmenovat vaše záliby a přání. Ty pak porovnáte s tím, co požadují a nabízejí jednotlivé školy.

Odpovídejte srdcem a své odpovědi pak proberte s rodiči, učiteli, poradci nebo kamarády. List je určený pro ty situace, kdy budete ve škole mluvit o výběru školy a měl by vám usnadnit komunikaci. ůžete ho použít při konzultacích s kariérovým poradcem jako tahák nebo při debatách v rodině.

PRACOVNÍ LIST

1. Co bys rád/a v životě dělal/a, aby tě to naplňovalo a dávalo smysl?

- A co bys dělal/a, kdybys neměl/a žádné limity a omezení?
- Co je pro tebe důležité?
- Jaké máš sny a plány?

Dej své fantazii úplnou svobodu, ať si můžeš vysnit přesně takový život, jaký se ti líbí. Cílem je brainstorming představ o svém budoucím uplatnění.

2. Co tě baví ve škole?

- Co ti jde snadno, bez učení a námahy?
- Z čeho máš nejhorší známku a proč?

5. Co je pro tebe ve vysněné práci důležité?

Zamysli se nad tím, na jakém místě se v rámci škály se svými potřebami nacházíš. Která z hodnot je pro tebe důležitější a jak moc? Ohodnot na škále priority svých potřeb.

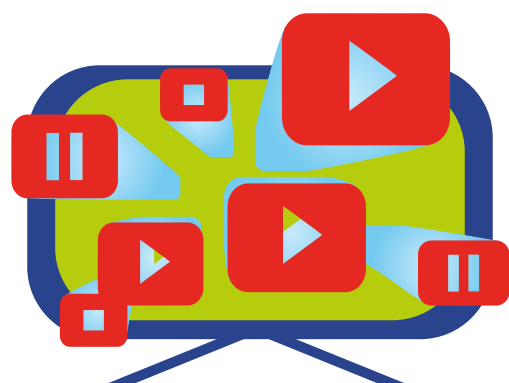
hodně vydělat	★	★	★	★	★	najít radost a naplnění
pracovat v týmu	★	★	★	★	★	pracovat sám
dostat zadání	★	★	★	★	★	mít kreativní svobodu
pevná pracovní doba	★	★	★	★	★	flexibilní hodiny
práce v kanceláři	★	★	★	★	★	práce na zahradě, v dílně
práce s konkrétními předměty – pomůcky, materiály	★	★	★	★	★	představami a abstraktní pojmy

MATERIÁLY

Je toho hodně, co potřebujete před podáním přihlášky udělat, a proto jsme vám usnadnili práci a připravili balíček informací servírovaný pěkně prakticky a přehledně na jednom místě.

Stáhněte si brožurku, kde najdete mapu škol, přehled profesí, které na trhu práce nejvíce chybí a také informace o stipendiích. Za rok můžete v některých oborech získat až 17 tisíc korun za dobré známky a docházku. K tomu navíc kapesné z brigád ve firmách, které školy podporují, a kde si hledají šikovné pracanty, kterým pak nabídnou práci.

Pokud raději sjíždíte videa, než čtete, tak u videa stiskněte přehrát a za patnáct minut budete mít přehled o každé z profesí, na kterou se v našem regionu můžete přihlásit. Herci Tomáš Měcháček a Aneta Klimešová vás světem řemesel provedou srozumitelně a vtipně.

VELETRHY

VELETRH STUDENT A JOB

**3. a 4. prosinec
Černá louka v Ostravě**

Akce pro žáky ZŠ,
zástupci škol ti mohou
pomoci při výběru oboru
i budoucího povolání.

Na mobilu a tabletu se vaše prsty pohybují obratně a suverénně, ale v reálném světě si tak jistí nejste?

Je skvělé, že se umíte orientovat na internetu, fungovat bezkontaktně, ale je velmi důležité a zdravé být schopen fungovat v reálném světě, kde fouká vítr a hřeje slunce. Kde je dotyk a kontakt.

3. a 4. prosince se bude na Černé louce v Ostravě konat Veletrh Student a Job, který je rozdělený do několika kategorií. Jednou z nich je akce pro žáky základních škol, kteří si hledají střední školu a volí své budoucí povolání. Na místě budou zástupci škol, se kterými můžete dát řeč.

Protože kdo se ptá, víc se dozví.

Veletrhy středních škol Moravskoslezského kraje se konají také online. Více se o nich dovíte na veletrh-skol.msk.cz

DNY OTEVŘENÝCH DVEŘÍ

Podívejte se blíže na několik řemesel, která můžete studovat v našem kraji.

Na jejich náplň práce, na požadavky oboru a možnosti uplatnění. Jsou to skutečné pracovní pozice s historií a budoucností. Mnohé z nich jsou tak žádané, že si vyděláte ještě při škole.

Odborné školy v regionu budou mít od listopadu do února **dny otevřených dveří**. Více informací a kontakty na školy najdete u jednotlivých oborů na našem webu **remeslomarespekt.msk.cz** a na stránkách **atlasskolstvi.cz**.

A nejspolehlivější bude, když si termín ještě zkontrolujete na webu vybrané školy.

ZAMĚSTNÁNÍ/PODNIKÁNÍ

Některým lidem vyhovuje být zaměstnancem, protože je o všechno postaráno. Zaměstnavatel získává zakázky, hradí materiál, stará se o komunikaci s klienty i úřady a nese odpovědnost. Zaměstnanec má nárok na dovolenou a různé výhody, nemusí platit sociální a zdravotní pojištění a do určité míry má jistou práci a odměnu.

Pokud chcete větší svobodu, můžete se rozhodnout pro vlastní byznys. Podnikatelé si mohou vydělat více peněz a vybírat si zakázky, které jsou jim blízké. Mají ale velkou míru odpovědnosti a o všechno se starají sami, nebo si na to najímají pomoc, čili zaměstnance.

Řemeslné obory nabízí obě varianty uplatnění. Některé firmy spolupracují se školami a budoucí zaměstnance si hledají už z řad žáků a učňů.

I těm z vás, kteří sní o vlastní firmě, v našem kraji podáme pomocnou ruku.

Inspirovat se můžete na stránkách Moravskoslezského inovačního centra www.ms-ic.cz

ŘEMESLNÉ OBORY

V našem kraji jsme vybrali **14 řemeslných oborů**, o kterých jsme zjistili vše, co potřebujete vědět, pokud se pro ně budete rozhodovat.

- 👉 webové stránky škol a kontakty
- 👉 kódy a názvy oborů na přihlášky
- 👉 partnerské firmy škol pro praxi
- 👉 požadované předpoklady pro přijetí
- 👉 počet uchazečů na studijní místo
- 👉 prospěchová, případně i motivační stipendia
- 👉 mzda po vyučení
- 👉 zájem o řemeslo v kraji

Doporučujeme projít si rozcestník na krásně zpracovaných stránkách msk.mujzivotposkole.cz

ŘEMESLNÉ OBORY

PEKAŘ

VÝROBCE
POTRAVIN

NÁSTROJAŘ

OŠETŘOVATEL

TESAŘ

ŘEZNÍK
UZENÁŘ

POKRÝVAČ

KOMINÍK

KLEMPÍŘ

MALÍŘ
LAKÝRNÍK

MONTÉR
SUCHÝCH
STAVEB

ZEDNÍK

ŽELEZNIČÁŘ

ZAHRADNÍK

TERMÍNY pro přihlášky

Teď je ten pravý čas začít se aktivně věnovat volbě budoucího povolání.

Většina škol má v předem vyhlášených termínech „otevřené dveře“, a tak se můžete zajít podívat a nasát atmosféru, seznámit se s učiteli i žáky. Jen pozor, v době pandemie se může stát, že se den otevřených dveří uskuteční online.

Webové stránky škol jsou už teď plné informací a fotografií.

Koná se jeden prezenční a množství online veletrhů, kde se školy prezentují a kde zjistíte, jaké jsou na žáky požadavky a co výhodného nabízejí.

Střední školy, kde se můžete vyučit řemeslu, mají termín podání přihlášek pro první kolo do 1. 3. 2022. Další kola pak vyhlašují školy podle volných míst.

Přijetí závisí na daném oboru studia a volných místech.

Může se zdát, že máte moře času, ale vzpomeňte si, že nedávno začínalo léto, a to nedávno už je několik měsíců zpátky.

TISKOPISY pro přihlášky

Ve své škole, nebo na webových stránkách CERMATu <https://1url.cz/UKZeq> najdete tiskopisy přihlášek na střední školu. Vyberete si pravděpodobně denní formu vzdělávání, která má formulář s růžovým podtiskem.

Vyplníte své osobní údaje, vybrané školy, názvy oborů a kódy. Znamky z posledních vysvědčení většinou vyplní a rovnou potvrdí vaše škola.

Přihlášku necháte podepsat rodiči nebo svými zákonnými zástupci.

STATISTIKY

NEJLÉPE PLACENÉ

NEJLEPŠÍ UPLATNĚNÍ

VÝHODNÉ STIPENDIUM AŽ 17 tis. Kč ROČNĚ

NEJVÍCE ZÁJEMCŮ O OBOR

PODĚKOVÁNÍ

Pro přípravu manuálu a tvorbu webových stránek jsme čerpali z informací poskytnutých Moravskoslezským krajem, z novinových článků, diskuzí se žáky, rodiči a učiteli a z níže uvedených dokumentů. Děkujeme všem zúčastněným za spolupráci a inspiraci. Přejeme vám, ať je pro vás volba povolání cestou, kterou si užijete. Pamatujte, že cesta je cíl a všechno, co zažijete, se vám bude v životě hodit.

Držíme palce!

Elektronické zdroje pro texty:

msk.mujzivotposkole.cz

Svět práce a volba povolání. HLAĎO, Petr. In: ped.muni.cz. 2008.

MOSBERGER, Brigitte. Mezinárodní příručka o metodách profesní orientace: pro skupinová školení. Praha: Dům zahraničních služeb pro Centrum Euroguidance, c2013. ISBN 978-80-87335-50-5.

Příručka k volbě povolání. HLAĎO, Petr. In: vys-edu.cz. 2014.

Koncepce výchovy k volbě povolání. ŠEBOROVÁ, Věra. In: zs5kveten.cz. 2017.

Elektronické zdroje pro pracovní listy v rámci workshopu:

BABANOVÁ, Anna, Jitka HAUSENBLASOVÁ, Jitka KOLÁŘOVÁ, Tereza FOUSEK KROBOVÁ a Irena SMETÁČKOVÁ. Volba povolání bez předsudků: metodika projektového dne pro základní školy. V Praze: Gender Studies, 2014. ISBN 978-80-86520-48-3.

FRŇKOVÁ, Pavla, Vít HEINZ, Veronika KIRCHNEROVÁ, et al. Metodická příručka k tématu Člověk a svět práce. [Brno]: JCMM, z.s.p.o., 2020. ISBN 978-80-907859-1-5.